

M. Kogălniceanu dice în discursul său dela 5 Decembrie 1890:

I-am auzit pe tineri dicându: noi suntem tineri, cu noi este viitorul; noi bătrânii mai mult decât ori cine dorim să vedem tinerii intrându în viața publică, ajunși în capul treburilor țerei; însă cu condițiune, ca să se arate țerei ca barbați de caracter, statornici în iubirea țerei, neclintii în credințele lor pentru patriă și libertate, după cum și noi le-am iubit în tinerețele noastre. (Aplause.) Noi nu avem pretențiunea de a susține, că numai noi bătrânii am făcut tot ce este bun în această țară, că totul este deservită în România, că nu mai este nimic de îndreptat, de făcut în această țară. Din contră, noi credem că este încă mult de făcut; că dă trebuesă încă multă forță, multă stăruință, multe sacrificii, pentru a aduce România la îndeplinirea destinațiilor sale; și aceste sarcini incumbă tineretului. De aceea, înainte de a închide ochii, ne căutăm succesori în marea cale întreprinsă de noi bătrânii; și când între aceștia găsim, precum și găsim, caractere sdravene, tineri cu talent și cu hotărâre, cari se ne înțecă în iubirea ce am avut pentru țară și libertate, unul după altul murim mulțămii, în certitudinea, că lăsam după noi vrednici moștenitori, luptători cu caractere, fie ei liberali, fie ei conservatori, pentru că credem, că numai caracterele pot rădica și păstra instituțiile și chiar existența acestei țări. (Aplause.) A! Inși noi în privința caracterelor, dicu unii tineri, nu le putem servi de model; fie și așa. Nu noi ne putem apăra pe inși-ne; dă avem pe alții a vă da drept model. Aceștia sunt morți; și pentru densii ura și pasiunile s'au stinsu.

Ia uități-vă la aceste busturi, cari împodobesc această Cameră; ele ne păstrează trăsăturile marilor noștri bărbați, liberali și conservatori. Eță C. Rosetti, revoluționar totă viața sa, dă caracter statornic în urmărirea idealului său. Priviți pe Ióna Câmpineanu, boer și liberal, patriot totă auna, care și-a cheltuit averea pentru dezvoltarea luminilor în poporul său. Priviți pe Barbu Catargi, reacționar, care, combatându emanciparea clăcașilor, nu se gena de a dice, că brațele țeranului erau capitalul proprietarului; dă altmintrelea partisan infocat al parlamentarismului, pururea consecuent cu sine, și care a murit victima convicțiilor sale; Costache Negri, decanul liberalilor din Moldova, care, de și în mod greșit, voia ca fiăcarea țeran să aibă bucata sa de pământ. În adunarea

numă din 1857, când el nu a găsit 12 deputați, cari să-i susțină propunerea, el se scoborî dela biroul președinției Camerei și și luă de susțitorii 12 țeran. Bătrânul Conachi i-a fost oferit totă averea sa ca fiu adoptiv, numai ca să și schimbe numele; el refușă, și muri sărac, dă tot Negri; Grigore Cantacuzino, care își aducea aminte, că era boer, numai când se atinge de apărarea drepturilor țerei sale.

Cum vedeți, d-lor, avem caractere de recomandat tinerimei. Numai caracterele dă să le recomandăm și să le căutăm. Aceștia singuri pot fi fala și țaria acestei țări. Transfugii, fluturii politici, cari în totă ziua își schimbă culcușul, ori câtă talent ar avea, nu vor pute nici odată să-i înlocuiescă, spre binele acestei țări.

Percurgeți paginile acestei țări, și pururea veți găsi, că numai caracterele au salvat și menținut această țară; posteritatea și astăzi păstrează cu recunoștință numele marilor noștri patrioți. Dela fondarea Principatelor, națiunea a fost în continuu în luptă cu Domnii; Domnii voiau să guverneze singuri, cu sabia ținându loc de lege. Pururea în vechile noastre Adunări obștesci s'au găsit omeni de caracter, boeri, cari au resitat pofțelor Domnesci; și adesea ei au plătit cu capul această rezistență. Lăsați-mă să vă spun un singur nume dintre acești mari luptători: *Miron Costin*. Un alt mare caracter a fost Lupu Costache; în vremea când Moldova după fugirea lui Cantemir, era dată pradă ordiilor ieniceresci, Lupu Costache, dus în tabăra Sultanului, n'a șovăit un singur minut. Nici frica vieții nu i-a slăbit puterea de suflet; fixându drept în ochi pe biruitorul lui Petru cel mare, pe acela care amenința să prefacă în cenușe pe haina, pe trădătorea Moldova, el îi ripostă cu glas tare: Moldovenii nu sunt haini: trădători sunt acei cari au sfășiat drepturile acestei țări! El a împus Padșahului; el fu numit caima canul țerei. Dă curându crușimea luă locul blândei; și Lupu Costache la ușa cortului Marelui Vizir, fu tăiat în bucăți. . . . Cu venirea fanarioșilor au căzut caracterele bărbaților noștri de Stat. Nu mai era în această țară nici legi, nici libertăți. Dela tron purcedeau abuzurile cele mai mari. Acesta ne-a făcut, ca în 1856 să cerem un prinț străin. Și când am dăș noi acest mare cuvânt, credeți d-voastră că țera l'a votat orbesce și cu ușurință? Nu! Și în București, și Iași, am întrunită ca într'un mănunchi strâns legat, formându totul, am întrunită, dicu, acele

asa dăse cinci puncturi ale dorințelor națiunii.

Dați-mi voi să vi-le cetesc astfel cum ele au fost formulate în propunerea de unire, cetită de mine la tribuna Adunării numă din Iași, în ziua de 7 Octombrie 1857:

I. Respectarea drepturilor Principatelor, și în deosebi a autonomiei lor, în cuprinderea vechilor lor capitulații, încheiate cu Inalta Pörtă în anii 1393, 1460, 1511 și 1634.

II. Unirea Principatelor într'un singur Stat, sub nume de România.

III. Prinț străin cu moștenirea tronului, ales dintr'o dinastia domitoare de ale Europei, și ai cărui moștenitori să fie crescuți în religia țerei.

IV. Neutralitatea pământului Principatelor.

V. Puterea legiuitoare încredințată unei obștesci Adunări în care să fie reprezentate toate interesele nației.

Aceste puncte au fost votate în ambele Adunări; aceste puncte erau creduț politic, erau evangelia unirei Principatelor.

Eță ce dăcea în considerante pentru punctul al patrulea:

„Luându în privire, că pentru ca Prințul străin să potă implini tot ce ar aștepta dela densul și țera și Europa, este trebuință ca el să fie înconjurat de toate garanțiile de pace și de putere, și să fie asigurat în contra pericolului din afară și în contra turburărilor din lăuntru;

„Că pericolele din afară se potă înlătura numai prin neutralitatea pământului Principatelor, neutralitate recunoscută în principiu prin art. 26 și 27 ale tratatului de Paris;

„Că turburărilor din lăuntru se potă depărta, numai într un câtu Domnitorul va căuta puterea sa în inși țera, și va ocărmi după legi făcute de cătră inși țera;

„Luându în privire că după vechiul obicei, pururea și sub toate guvernele, puterea legiuitoare în Principate a fost încredințată unei Adunări obștesci care mai multă sau mai puțin a reprezentat țera;

„Că această Adunare, pentru ca să fie bine primită, pentru ca legile votate de ea să aibă totă puterea morală, ea trebuie să fie astfel compusă, încât să cuprindă în sinul ei toate marile interese ale nației.”

Eță, d-lor, pentru mine cheia bolței edificiului nostru național și constituțional. Țera a dat Domnului Tronul de pe care el să reprezinte și în afară și în lăuntru Suveranitatea Majestății poporului român. Nu i-a dat însă lui

singur și ocărmierea țerei. Noi cei din 1857 și cei de astăzi voim, ca Regele să fie ca o provedință d'asupra tuturor partidelor, d'asupra tuturilor și uralor noastre, priveghiându ca legile să fie un adevăr pentru tot, — și mai ales ca nu cei dela putere să sfărâme pe adversarii lor, — așa cum face regina Englierei și regele Belgiei. Acesta era idealul nostru al tuturilor, și liberali și conservatori. Așa este, d-le Catargi? Noi am ajuns să avem autonomia țării, am realizat unirea țerilor, am ajuns să avem independența încoronată cu Regalitatea, mulțămim sângelei vârsat al fiilor noștri pe câmpiile bulgare. În fine am realizat cele dințaiu patru puncte ale dorințelor noastre naționale. Dă a mai rămas încă punctul al cincilea, ca țera să fie ocărmită prin ea însăși și prin legi libere votate de densa; ce va să dăcă această? Va să dăcă că țera să fie stăpană pe destinele ei și în afară și în lăuntru, că guvernul țerei să inovescă din Parlament, și prin omeni aleși de țera. Acestă va să dăcă, că țera nu voiesce guverna cari să și facă maiorități, ci maiorități, cari să dea guverne!

Eță acum, care este creduț politic al marelui bărbat de stat față cu cauza noastră a Românilor de dincoace de Carpați.

Scim, că M. Kogălniceanu a adresat directorului „Gazetei” cu ocaziunea jubileului de 50 de ani al foiei noastre o scrisore, care a fost publicată în numărul nostru festiv de atunci și care desfășură acel creduț politic. Eță-o:

*Lubitu meu Domn și amic,
Onorabile Dr. Aurel Mureșianu!*

Vechi colaborator al „Gazetei Transilvaniei,” încă de pe la anii 1839—49, permite-mă a-ți adresa felicitările mele sincere și conționale, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani al existenței veteranului diaristicii române.

Și eu în acest an serbez între ai mei jubileul de 50 de ani de viață politică.

În acest lung timp de cincideci de ani nu odată m'am întâlnit cu luptătorii Mureșeni, deși aflându-ne în țeri politice despărțite nu odată am simțat și am lucrat împreună, căci și unii și alții am avut și am urmărit același scop: *apărarea și întărirea naționalității române, făt dincolo făt dincoace de Carpați.*

Câte evenimente s'au petrecut în țerile noastre în această jumătate de secol!

Câte lupte am susținut, câtă curaj s'a arătat, câtă abnegațiune am

Haideți fraților să fugim, că noi era să fim aștia și somnoroși își ia căciunile din capul fetelor și ghetele la subțioră, er cel mic dă cu biciul în ușa, ușa se deschide și ei esu afară. Când au esit ei afară, s'a deșteptat și smeul și cum i-a văduț le-a dăș: Ah, feciori de lele ce sunteți, fetele mi-ați mâncat și puterea mi-ați luat. — Dară cel mic, care-i luase puterea, adică biciul, îi dăse: Și capul tău am să-l iau.

După ce au esit dela ușa, trebuia să trecă peste foc, că era un foc mare, care încunjura și păzia palatul smeului; dă ei au putut să-l trecă, fiindcă feciorul cel mic, cel nădrăvan, a dat cu biciul în el și așa l-au putut trece. Ajungându afară, plecă ei pe câmp și merg, merg înainte. Fe unde mergeau ei, omenii se uitau la densii și ei se mirau și se întrebau unii pe alții, că de ce se uită lumea la ei, ce au pe ei. Și s'au uitat unii la alții și au văduț, că n'au nimic. Tocmai trecea pe acolo și împăratul și a întrebat și el, că de ce se uită lumea așa la ei? și i-s'a răspuns, că: de atăția mari de ani de dăle nu pote trece o pasere pe acolo și ei trecu. Atunci împă-

ratul a dăș să-i trimită a doua dă la el. A doua dă s'au dus cei trei feciori la împărat și împăratul după ce a vorbit cu ei, nu i-a mai lăsat de acolo, i-a ținut la el și le-a dat slujbe.

Fratele cel mic căpătase o slujbă mai bună și era și mai iubit de împărat, că era mai deștept și de aceea ceilalți doi frați au prins năcaș pe el și au început să-l părăscă la împărat cu fel de fel de lucruri, ca să-l părăscă. Așa s'apucă ei și dicu cătră împăratul, că fratele lor s'a lădat, că el pote să aducă calul smeului. Împăratul cum aude, îl chiamă la el și i dăce:

Am auzit că te-ai lădat, că poți să-mi aduci calul smeului, să faci bine și să-ți implinesci lauda. Feciorul cel mic a năceput să plângă și să dăcă: Innălțate împărate, cum ași fi putut eu să mă laud cu așa ceva, că eu abia am esit din foc! Dă împăratul răspuns: De nu-mi aduci calul smeului, îți taiu capul. Ce să faci el ca să nu-i taie capul? își ia biciul și plecă. Trece peste foc și ajunge la palatul smeului, la calul lui. Calul cum îl vede începe să bată, să necheze și să dăcă: Sai, stăpâne, că feciorul de lele mă fură.

Atunci smeul a venit cu bucurie ca să-l prinđă, dă când a venit smeul, feciorul cum era nădrăvan, se face o furnicuță mică și smeul îl caută, dă nu vede pe nimeni, și plecă, er funicuța se face eră om. A doua oră eră și a treia-oră totă așa plecă smeul negăsindu-l, și când dăse după aceea calul că-l fură feciorul de lele, smeul năcăjit dăse: lasă să te fure. Fratele cel mic când vede așa, ia calul, deschise focul și plecă cu el. Atunci smeul s'a pnceput, se duce la cal, vede că e furat și vede pe fecior cum mergea cu el și-i strigă: „Ah, fecior de lele, fetele mi-ai mâncat, puterea mi-ai luat, și calul mi-ai furat!” „Dă feciorul merge înainte cu calul și-l duce la împăratul. Atunci împăratul când a văduț, mai multă bucurie a avut de el și el și mai mult l'a iubit. De aceea ceilalți doi frați ai lui s'au gândit la altceva. Iară mergu la împăratul să-i spun: Smeul are o cloșcă cu pui de aur și fratele nostru cel mic s'a lădat că el și o pote aduce împărației tale. Fratele cel mic, neavându ce face, iar și-a luat biciul, face ce face și vine cu cloșca la picioarele împăratului și împăratul cu atătu mai mult l'a iubit.

Atunci frații lui se gândesc la una și mare și dicu cătră împăratul, că fratele lor i pote aduce chiar și pe smeul dăcă va vrea el. Împăratul cum aude îl chiamă la el și-i dăce: De nu-mi aduci pe smeul, să șcii că-ți taiu capul, și mai multe nu-ș. Feciorul cel mic a năceput să se ntristeze: Tote ca tote, dă pe smeul cum pot eu să-l aduc? Apoi dăcă a văduț că nu-i scăpare, și-a luat inima n dăș, și-a luat biciul și a plecat.

Se face el un unchiaș bătrân-bătrân și merge până la smeul. Acolo începe să facă sgomot, să adune cercuri și dăge și să nchege unele de altele. Smeul când aude sgomot vine și el și-l înțebă: Ce faci moșule? — Uită-te ce faci nepoate, vreau să-mi faci un butoiu ca să trec focul, că sunt bătrân și m'a aruncat un fecior de lele aci și nu pot scăpa. — Atunci smeul i-a dăș: Fă-ți și scapă, că și eu am păpă cu un fecior de lele... Unchiașul după ce și face butoiul chiamă pe smeul: Vino de te bagă în el și-l încercă, să veți, dăcă ține, că mi-e tēmă să nu cad în foc. Smeul intră în butoiu și cum se umflă odată, praf... ce butoiul și atunci dăce:

desvoltată, câte sacrificii am făcut și noi și voi, séu mai bine dicându noi împreună!

Noi Românii de dincoace de Carpați am fost mai fericiți decât voi Românii de sub coróna Habsburgilor.

Noi ne-am vădit visul cu ochii! Am ajuns a fi un stat liber și independent. Ocupăm ați un loc respectabil între națiunile de sine stătătoare. Suntem stăpân pe destinele noastre, și viitorul nostru atâră numai de noi; de inteligența, de prudența, de energia ce vom sci a desvolta în mijlocul pericolelor ce ne-ar amenința.

Voi iubii noștri frați de peste Carpați a-ți dobândit mult, a-ți progresat pe tărâmul culturii naționale, și acesta în mare parte mulțumită „Gazetei Transilvaniei”; dér n'ati ajuns încă acolo unde trebuie să ținteze ori ce națiune mândră de sângele ce curge în vinele sale, și mai ales națiunea română, urmașa poporului împărat.

Spre a ajunge la acest scop măreț, mai trebuiesc încă multe eforturi, multe sacrificii, multă prudență politică și mai pre sus de toate unire, unire deplină între voi, unire în cuget, unire în simțiri, cum dicea nemuritorul vostru bard național.

Dreptul nu pere niciodată, mai ales când el are apărători ca voi curagioși fii ai Carpaților, cari în mijlocul persecuțiilor, alu restristelor, ați sciut a susține pe valoroasa „Gazeta a Transilvaniei”, ce a fost și este nu numai marea voastră înainte-luptătoare, dér și însăși anele admirabilelor voastre acte pentru susținerea și desvoltarea naționalității române în timp de jumătate de secol. Noi Românii din regatul românesc unu minut n'am fost, unu minut nu suntem fără a împărtași durerile voastre pentru asigurarea naționalității române, acolo unde Dumnezeu și Divul Traian au implântat-o, căci sciim că atunci când — (dér acesta nu va fi) — când naționalitatea română ar fi stinsă peste Carpați, nici noi Românii de dincoace de Carpați nu vom avé propria noastră esistență națională asigurată!

Cu toți simțim, în inima fi-cărui din noi există dér durerea de a vedé politica greșită și funestă ce se urmărește în contra Romanilor de către concetățenii voștri Maghiari, politică mai înainte de toate funestă însuși statului Ungar!

Totú-déuna am avut simpatii vii pentru națiunea maghiară, dér asemenea pururea am deplânsu linia de purtare a o mare parte de Maghiari către Ro-

mâni concetățeni ai lor; sentimentele mele au corâspunsu pururea actelor mele. Când în 1868 — sunt acum douăzeci de ani — am vizitat parlamentul Ungariei, câte capete am recunoscut, care în 1860 se refugiară în Moldova și pe care eu prim-ministru alu lui Cuza-Vodă le-am refusatú gădiloru guvernului absolutistú, ce atunci domnea în Buda-Pesta ca și în Viena.

Când prefectul de Galați, în 1860, voia să predé consulului austriac pe refugiații Vidász și Berzenczey, comitele Sécuilor, și când acestia érna îmbrăcați numai cu unu atila de véră au venit la Iași, eu pe răspunderea mea le-am datú unu sauf-conduit, i-am îmbrăcatú cu însăși blanele mele, și în trăsura mea i-am înapoiatú în Galați, unde au urmatú a petrece în liniște sub protecțiunea drapelului român, cu toate protestațiunile și amenințările reprezentantului Austriei.

Acéstă linie de purtare ospitalieră m'a fost dictatú prin crezul politicú ce'lú profesézú și astăzi, că acei cari predică înfrățirea între popórele Ungariei, prin egala îndrituire și respectarea drepturilor naționalităților nemaghiare de sub coróna sântului Stefanú, lucrézú pentru întărirea și înflorirea statului Ungariei; și din contrá acei ce împilézú pe Români, acei ce voiescú a stinge naționalitatea română din Ardelú și Bánatú suntú mai multú dușmanii prezentului și viitorului Ungariei, decâtú ai însuși Romanilor.

În aceste sentimente, care credú că curéndú séu târziu — vorú fi împărtașite nu numai de adevérații ómeni de statú ai Ungariei, dér și de adevérații ei țiarști, vé reînvoiescú felicitațiile mele, urările mele căldurose și sincere la frumoasa voastră sərbare!

Regretú din sufletú că nu sunt decâtú cu inima în mijlocul aceluora ce serbezú jubileulú „Gazetei Transilvaniei.”

Ca conclusiune dorescú, ca „Gazeta” să ajungá la jubileulú séu de 100 de ani!

Facú Dumnezeu și energia voastră, ca acelú jubileu să se serbeze în mijlocul unei națiuni ferice, adevé ajunse la culmea împlinirii dreptelorú sale aspirațiuni! Numai astfel națiunea română de peste Carpați, alături cu națiunea maghiară, avéndú ambele aceleși drepturi și îndatoriri, va lucra împreună la întărirea și gloria patriei comune: *Ungaria devenitú atunci aliata României!*

Kogálniceanu.

CRONICA POLITICĂ.

— 28 Iunie (10 Iulie).

La 8 Iulie s'au terminatú în dieta unghurescá desbaterile generale asupra proiectului de lege pentru reforma administrațiunei. Ministrulú Szapary a declaratú, că numai decâtú va trece la desbaterile speciale, ce se vorú continua apoi ne'nteruptú. După cum se prevede, aceste desbateri vorú dura până în toamnă târziu.

— În ședința dela 8 Iulie a dietei unghuresc, deputatulú Szederkényi Nándor a vorbitú și despre cestiunea naționalităților. Elú se plânse, că Slovaci din nordul Ungariei nu soiu vorbi nici o bókă unghuresc. Întrebându-i deputatulú unghurú, că de ce nu véru să învețe unghuresc, nisce Slovaci i-au răspunsú, că n'au lipsă să învețe, pentru-cá în Ungaria potú trăi și fără limba unghurescá. Mai aminti Szederkényi, că Slovaci din oomuna Compoltú au cerutú dela ministrulú unghurescú de culte, ca să întroducá în școlele lorú poporale limba germaná, pe motivulú, că în Ungaria nu potú trăi fără limba germaná. Astfelú stândú lucrurile, deputatulú Szederkényi crede, că ar fi bine să li-se facá naționalităților imposibilú traiulú fără de limba maghiară, căci altminterea nu-i speranță ca acestea să se maghiarizeze. — Dér ni-ar plăcé să sciimú, cum crede jupánulú Szederkényi, că li-s'ar puté face naționalitățilorú „imposibilú” traiulú fără de limba maghiară? Câtú ați pututú ați făcutú, jupánilorú, dér n'ati isbutitú la nimicú și nu veți isbuti nici în viitorú, pentru-cá naționalitățile nu-și vorú lăpéda niciodată legea lorú de dragulú pintenilorú voștri!

— Cu privire la cestiunea matriculelorú, unu membru fruntaș din clerulú catolicú a răspânditú scirea, că în câtú privește punctulú de vedere dogmaticú alu catolicilorú, Papa a resoltitú definitivú acéstă cestiune, făcéndú cunoscutú clerului printr'o circulará, că *plebanii* (parohii) potú să dea oficiilorú lorú *solgábirăesci* totú lu o jumétate de ani câte unu conspectú despre copiii născuți din cásătorii mixte și botezați de preoți catolici. Se afirmá însă, că ministrulú Csaky ar fi declaratú, că lui până în timpulú de față încă nu-i s'a făcutú cunoscutú o asemenea hotárire a Papei. Unu altú fruntaș din clerulú catolicú a declaratú însă, că Papa a resoltitú, ce-i dreptú, cestiunea matriculelorú, dér n'a resoltitú în modú definitivú, deórece elú deși a îndatoratú pe preoții catolici ca totú la o jumétate de anú să dea oficiilorú solgábirăesci câte-unu conspectú despre co-

pii născuți din cásătorii mixte și botezați de preoți catolici, a adausú însă, că aceste conspecte să se dea numai condiționatú, întru câtú adevé statulú nu le va *folosipentru scopuri antidogmatice*. Din clausula acéstă reese, că Papa încă n'a resoltitú definitivú cestiunea matriculelorú, căci circulara Papei se póte prevedé, că va da nascere la începerea unorú noué discussiuni.

— În ziua de 7 Iulie sosiră la Praga 120 Slovaci din Ungaria, conduși de vestitulú „agitatorú” Paulú Mudron, pentru ca să viziteze espositiunea boemá de acolo. Telegramele din Praga spunú, că la gară au fostú primiți în modú oficialú de către senatorulú Dr. Kühn, care în vorbirea, ce li-o adresá, îi lăudá pentru, lupta ce o pórtá în contra Ungurilorú pentru susținerea naționalității lorú (furtunóse strigări de „Nazdar!”) Apoi Dr. Sedlak în numele comitetului bineventá pe „bravii slovaci din Ungaria”. Vorbi după acestea Dr. C. Climent, ca reprezentantú alu clubului Cehilorú tineri, dicéndú, că Slovaci din Ungaria suntú cei mai zeloși luptători pentru idea slavá pe unu pământú atâtú de greu încercatú. Președintele reuniunii studenților tineri cehi „Slavia”, lăudá pe Slovaci din Ungaria, ca pe sentinelele slavice pe teritoriulú maghiarú. (Strigări nesfârșite de „Nazdar!”) Pentru primirea acéstă își exprimá căldurosá mulțumitá conducătorulú deputațiunei slovace și accentuá, că ei au venitú, pentru ca să cunoscă progresulú, ce l'au făcutú în véculú acesta confrății lorú din Boemia. Pentru progresulú acesta și pentru prosperitatea poporului cehú rostese unu puternicú „Nazdar!”. Pe strade era adunată mare mulțime de ómeni, cari au primitú cu entusiasmú pe Slovaci.

— Fóiei militare italiene „Lescito”, i-se scrie din Londra, că alianța triplá din acea causá a fostú atâtú de grabnicú reînvoitá, fiindcă Francia făcea mari pregătiri militare la granița Elsației și a Lotaringiei.

SCRILE ȚILEI.

— 28 Iunie (10 Iulie.)

O dorință temeinică. D-lú învățătorú Nicolau Ghetie din Gherța mică (com. Ugocia) într'o corespondență trimisá noué își exprimá bucuriá, că d-lú învățătorú Silași, prin raportulú séu despre esamene, a arátatú cetitorilorú „Gazetei”, că și în comitatulú Ugocia există viétá și mișcare románescá, care sperá d-sa, că în viitorú va fi încă mai pronunțată ca până acum. Totú odátá își exprimá d-lú Ghetie dorința, ca în viitorú să se trimitá oficiosú din partea autoritățilorú nós-

Stai să-ți dau eu cercuri și dóge bune și-i aduce dóge. Atunci unchiașulú și-retú a trântitú unú butoiu bunú de totú și l-a rugatú pe smeu să-lú încerce árá. Smeulú intrá în elú, se umflá odatá câtú póte, dér de unde? nici pomeneală să se rupá; a doua órá iar, a treia iar, dér butoiulú să se rupá, pace. Smeulú acum voia să iésá afará, dér unchiașulú îi díse: Fă-mi unú bine și stai să puiu și capaculú, să-lú încercú să nu cadá în elú; și pune capaculú și se potrivește de minune. Smeulú atunci îi díse: Dá-mi Drumulú, că crepú aici! dér unchiașulú îi răspunde: Lasá, că la bunú locú ești acoloa, și leagá bine capaculú și butoiulú fedeleșú. Smeulú dacá a văditú așa, s'a umflatú odatá așa de tare, ca să iasă, s'a repeđitú cu așa putere, că butoiulú a ajunsú tocmai la'mpératulú. Iacátá, înălțate împérate, ț-am adusú și pe smeu, díse feciorulú celú micú; eu ț-am implinitú toate porunciile ce mi-ai datú; acum să-mi dai și luminăția ta ce ț-oi cere: să-mi dai doi stánjini de lemne, două tinichele de gazú și două biciuri. Împératulú i-a implinitú cererea și aștepta să vadá ce face cu ele. Feciorulú celú micú ia lemnele, le pune stivá, le unge cu gazú, pune butoiulú

peste ele și le dá focú, iar pe frații lui îi pune de o parte și de alta cu câté unú biciu în mână și le díce: Să vé apărați și voiú acum de focú cum m'am apératú eu cu biciulú. Smeulú a arsú, dér au arsú și frații lui cei doi, căci asta le-a fostú rásplata lorú, și a rămasú feciorulú celú micú singurú de a moștenitú averea smeului.

Audítá în Galați, în Martie 1891.

G. I. Pitiș.

Poesii poporale.

Culese din poporú.

Mersu-mi-o badea cătaná
Și-mi lăsá clopulú cu paná;
Da să sciú când a veni
Mândru'n casá i-ași tocmi,
Drumulú i-l'ășí șindili
Cu șindile de mătăsa
Ca să vie dreptú-acasă.

Én ți, bade, én ți érá
Doina ce-o díseși asérá.
Cá nu sciú cum o-ai mai díșú,
Cá inima'n mine-a plânșú,
Și nu sciú cum o-ai cântatú
Cá inima mi-a crepatú.

Cucuruzú cu frunză latá
Bine-mi fú pán'am fostú fatá,
Cá nimica nu lucrámú
Numa'n grădiná sêpamú
Florí frumóse răsáviamú
Și l'alú meu bade gándiamú,
Fie fostú, érná, ori vará,
Zori plăcute-ori d'albá sará.

Cucuruzú despánușiatú
Dómne réu m'am mărítatú,
Căci părinții mei m'orú datú
Unui omú ne așteptatú,
Și-am o sócrá ca și-o cóșá
Și-o casá cu fundu'n tórsá,
Și-unú bărbatú nesufetitú....
Dómne réu m'ai pedepsitú.

Spinușú, (Bihorú) 1891,

Justinia Hadși.

Împérate d'impérate
Pune pace, nu te bate
Cu rэгute ne'nvétate,
Cá feciorii de pe sate
Nu sciú da cu tunurile,
Cá sciú purta purgurile

Pe deluțú, pe colnicuțú,
Mere-unú dragú de voinicuțú
Cu pèrú galbenú retezatú

Cu murgú roșu ne'nvétatú
Și din gurá-o cuvéntatú:
Pășí tare, murguțu meu,
Sé sosimú până la Brașeu,
Din Brașeu până la Turda
Sé vedemú unde-mi e mândra.
Ér murguțu-o cuvéntatú:
„Dragulú meu, stăpánulú meu
Mie-mi este fórte greu
De náravulú têu celú réu,
Cá te bagí la fágádú;
Până béi cu mândrele
Eu totú rodú zăbrelele
La toate poprelele.
Elú din gurá-o cuvéntatú:
„Rabdá și tu murgule,
Însétatú și 'nsomnuratú
Cum rabdú și eu ne'nsuratú.
Cá decá m'oiu însura
Apoi ție că ț-oiu da
Ovésulú cu feria
Și apă din Dunărea.”
Și murguțu-o cuvéntatú:
„Pán' de-acelea tu mi-i da
Cánii carnea mi-orú mânca
Șerpii 'n sânge s'orú scálda.
Pán' ce-acelea tu mi-aduce
Cánii carnea mea mi-orú duce
Corbii mi-s'orú scálda 'n sânge.

Veturia Mureșianu.

tre profesionale raportori pe la esamene în fiă-care sată, cari apoi se publice raporturi esacte despre decurgerea esamenelor, să laude pe cei vrednici și să critice pe cei de criticată, dăr în moduli obiectivi și imparțiali. Prin această crede d-lu Gheșie, și cu dreptă cuvântă, că s'ar da învățământului nostru poporală ună avântă mai mare. Avis autorităților profesionale și mai alesu protopopilor nostru!

Conferența preoților români gr. cat. din protopopiatul Eriului s'a ținută la 23 Iunie n. în comuna Cigă. Despre decursul conferenței ni-se scrie: După ce se oficiă s. liturgiă de cătră toți preoții tractuali, se începă conferența, pe care o deschise veteranul protopop Vasile Vancaiu. Se alese notaru preotul A. Bălibană; s'a constatat, că dintre preoții tractuali lipsesce numai unul, din cauză de bôlă. Dintre hotăriri, mai însemnată este hotărârea adusă la propunerea părintelui Bălibană, de a se face de aci înainte și în tractul Eriului istoriculă parochieloră. La propunerea și întrebarea preotului G. Filipă din E.-Căușă, că ce atitudine se observe clerul tractuală față cu monstruoasă ordinațiune a ministrului Csaky, prin care li-se opresce preoților de a înregistra pe românesce în matriculele numelor credincioșilor, preoții hotărâră, că până când matriculele vor sta sub conducerea lor, ei le vor scrie și conduce numai românesce. S'au îndemnată apoi preoții, ca să înființeze magazine bisericesci de bucate, cari sunt atăt de folositoare pentru poporul nostru. După-ce se ceti o disertațiă și după ce se impliniră formalitățile obișnuite, d-lu protopop Vancaiu închise ședința, după care urmă masa comună la casa ospitală a preotului din Cigă, Gr. Popă.

† M. Kogălniceanu. Corpul răposatului bărbat de stată a fost înbalsamat și a fost transportat dela Paris la Iași, unde va sosi mâne. Înmemntarea se va face Duminecă după amiază.

Petrecerea poporală din Teiuș, ce s'a dată la 28 Iunie n. c., a reușit minunat în toate privințele, ceea ce, după cum ni-se scrie, este a se mulțumi mai cu seamă nobilei însuflețiri, cu care urmașii bravilor grănițeri români dela Teiuș au primită ideea înființării unei bibliotecă române poporale, în care scopul a fost arangiată această petrecere. Venitul curat al petrecerei a fost de 59 fl., dintre cari 55 s'au și depusă la bancă ca fond pentru întemeierea amintitei bibliotecă. Caracterul național al acestei frumoșe și animate petreceri românesce a fost în deosebi marcat prin frumoșele costume naționale a vre-o 12 domnișore.

Foi comemorative. Acum de curând a apărut în Sibiu o broșură intitulată: „Foi comemorative pentru regimentul de infanteriă ces. și reg. marele duce Frideric Wilhelm de Mecklenburg-Strelitz Nr. 31.“ Această broșură s'a tipărită cu privilegiul serbarei de 150 de ani a acestui regiment și este edată de locotenentul maresal Carol de Blazekozici. Autor este locotenentul Carol Lutsch. Acest regiment românesce s'a distins în diferite lupte, cari toate sunt înșirate în această broșură, care după cum țice autorul, „să fiă un modest conductor filor în drumul, pe care părinți credincioși au umblat — adesea învingători, totdeauna cu onore.“

Agitațiune valahă în școlă. Sub titlul acesta aduce codița șovinistă dela Clușiu „Erdelyi Hirado“ și după ea în graba mare toate foile unguresce, următoarea scoire: „Maghiarofagul și renumitul „erou“ valahă dela Aiudă, Axente Severă, care trăiesce din pensiune și care înainte cu patruzeci și doi de ani a ajuns la ună așa de tristă renume, — ărași a dat semne de viață. Acestă compăti-

mitor, „frater“ a luată adecă parte în dăile acestea la esamenul școlii rurale din Taiuș. Când au răspuns băieții din limba maghiară el strigă: „En lăsați-o în pace, nu vedeți că băieții își rupă limba cu ea?“ Inspectorul de școlă, care era și el de față, a ținut sub demnitate sa ca să răspundă în fața locului la această îngâmfare fără căpătăiu, dăr pentru aceea acestă scandală torturatoră ve avă urmări. Autoritățile respective nu credem să nu lă facă pe Axente Severă să pricepă, că școlă nu e un loc potrivit pentru agitațiune naționale. Într'adeveră ar fi timpul, ca cu nisce „frater“ de felul lui Axente să o sfărșim odată pentru totdeauna.“ — Nu cumva vrea codița șovinistă să decreteze statutul la Cricău?

Esamenul de maturitate la gimnaziul român gr. or. din locă s'a ținut eri și astăzi. Dintre 9 maturisanți, câți s'au supus la esamen, au eșit cu forțe bine 2, cu bine 3, ăr ceialalți 4 cu suficiență.

Timpul în dăile din urmă a fost foarte schimbăcios. Mai întei amă avută călduri mari, ăr după aceea plôia și pe unele locuri tempestăți. În Ungaria mai alesu au fost nisce călduri nesuferite. În Budapesta era așa de căldu, încăt se topia asfaltul de pe strade; mulți cai, vite cornute și alte animale au perit de căldură; omenii amețiau pe strade și cădeau jos, cățiva au și murit. Din Biserica-albă se scrie, că acolo muncitorii dela câmp unii după alții cădeau jos amețiti de căldură, vre-o trei dintre ei au murit numai decăt, ăr o femeie a nebunită. Curând după această căldură grozavă, în diferite părți ale Ungariei se iviră nisce tempestăți înspământătoare, rupturi de nori și grindină, cari pe unele locuri a omorât animale și a zdrobit coperișele de țigle ale caselor. Gazetele aduc sciri despre adevărate catastrofe, ce s'au întâmplat în dăile dela 4—6 Iulie în diferite comune mai alesu din comitatul Pesta, Hajdu și din comitatul Bihorului. Pels Pesta, Orade și Dobrițin sēmănturile sunt totală nimicite.

Schimbare de țarguri. Ministrul de comerț a depus ca țargurile orașului Oraștia, cari se țineau în Sâmbăta postului mare și în Joia după Rosalii, după calendarul vechiu, să se țină de aci înainte în 14 Martie și în 4 Iunie.

Musica orășenescă de aci va da Duminecă în 30 Iunie (12 Iulie) un concert în hotelul „Pomul verde“ cu următorul program: 1) „Mikado“, — Marș de Pitzschmann 2) Ouvertură maghiară, de Kéler Béla. 3) „Die fesche Wienerin“, polca franceză de Lehmann. 4) „Le Reveil du Lion“, piesă caracteristică de A. Konstky. 5) „Wiener Madeln“ vals de Ziehrer. 6) Ouvertură la „Athalia“, de Mendelssohn. 7) „Dein für's Leben“ Polka franceză de Dellinger. 8) „Le chant du Postillon“ cântec românesce de M. Dupont. 9) „Wiener Volksmelodien“ mare Poutpourri de Drescher. 10) „Sinnen und Minnen“, vals de Ioan Strauss. 11) „I y pense“, Gavotte de Eilenberg. 12) „Irrlichter“, Galop de Faust. Inceputul la 8 ore sēra.

Convocări. Adunarea generală a despărțământului nou arondat, VIII (Deva), ală Asociațiunii transilvane, se va ține la 19 Iulie st. n. în comuna Săcărâmb. De acestă nou despărțământ se țină comunele din cercul administrativ ală Devei, ală Hunedorei și ală Ilei muresene. Cu ocaziunea acestei adunări se va arangia o frumoșă serbare românesce în Săcărâmb; dimineața în biserică va cânta corul teologilor din Sibiu, sēra va urma concertă cu ună programă frumoșă, ăr după aceea baltă. — Adunarea generală constituantă pentru lărgirea despărțământului Șimleului, la care se va alătura în viitor și fostul despărțământ ală Șomutei mari ală Asociațiunii transilvane, este convocată în Selsigă pe

dăia de 3 Augustă stil nou. În aceeași dă se va ține aici și adunarea generală a Reuniunii femeilor române Sălăgene. — Adunarea constituantă pentru arondarea unii nou despărțământ ală Asociațiunii, în care se vor cuprinde comunele din cercul Iadului și Beșineului, este convocată la Bistriță pe dăia de 28 Iulie st. n. — Adunarea constituantă a despărțământului XXIV (Tergu-Mureșului) ală Asociațiunii, care va cuprinde comunele din cercul Mureșului de jos, Mureșului de sus și Nirașului, se va ține în 1 Augustă s. n. în Bandulă de Câmpă.

No. 199—1891

CONVOCARE.

În conformitate cu prescrișele ȘȘ-lor 14 și 21 din statutele Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, precum și cu concludulă comitetului d-to 4 Iulie a. c. pt. prot. 100 adunarea generală pentru anulă curentă se convocă prin această în opidulă Hațegă pe 4 (16) Augustă și dăile următoare.

Aducându această la cunoștința publică, invităm pe toți membrii Asociațiunii a lua parte în numără câtă mai mare la ședințele adunării, care de astă-dată va fi însoțită și de o expozițiune modestă de manufacturi românesce, de produse economice și de alte obiecte.

Sibiu, în 6 Iulie 1891.

Pentru comitetul Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român:

G. Barițiu
președ.Dr. I. Crișianu
secret. II.**Tarifulă vamală română și răboiulă vamală.**

Camera și senatul României au primită tarifulă de vamă autonomă, care acum cu 11 Iulie va intra în putere de lege. Cu 10 Iulie espiră convențiunile comerciale române cu toate țările, afară de Hollanda, prin urmare dela 11 Iulie înainte, toate mărfurile cari vor intra în România, vor fi supuse la aceeași taxă.

Austro-Ungaria vine în situațiune a se declara, decăt mai susține pentru mărfuri importate din România taxele de până aci, ori decăt încetă cu răboiulă vamală. În urma ordinațiunii ministeriale de d-to 22 Maiu 1866 pentru mărfurile de proveniență română, s'au introdus în Austro-Ungaria parte vama de retorsiune, parte ună adausă de 30% la taxele tarifului general.

Această vama de retorsiune a atins în modă foarte simțitoră esportulă română de bucate. Astfelă vama pentru grăulă română este 3 fl. de maja metr., până când ală celorlalte țări este taxat cu 1 fl.

Mai simțitoră este diferența la orz și ovăș, unde taxa de 75 cr. s'a impătrit. Vitele cornute române erau oprite totală. Pentru râmători se incassa o taxă de 12 fl., pentru oi, capre, miei și ieși 1 fl., pentru porci 9 fl., pe căne vama de ordinară era 3 fl., resp. 30—35 cr. de cap.

Incetarea acestor stări excepționale se pôte face totă prin ordinațiune ministerială. România a avută și ea ună adausă, că decăt vre-o țără ar urca vama față de produsele ei, guvernului român să fiă în dreptă de asemenea a urca tarifulă față de o astfelă de țără.

Cursă

pentru industria de casă în legătură cu instruirea de note.*)

Când pe frunțașii poporului român îi vedem luptându din toate puterile pentru a pune o basă mai sigură fericirii generațiunii noastre viitoare, și noi învățătorii poporului suntem datorți a da

*) În interesulă poporului român, și celelalte foi române sunt rugate cu totă onore a reproduce anunțarea acestui cursă.

totă sprijinulă posibilă la această operă măreță, cu atătă mai vortosă, căci stă chiar și interesulă nostru morală și individuală, ca să deșteptăm și să ridicăm poporul la o pozițiune mai favorabilă materială și spirituală.

Spre acestă scop, în interesulă fraților învățători, cu intențiunea curată de a veni în ajutorulă acestora, pentru ca în timpă scurtă să-și pôtă însuși o cunoștință sigură în ramii, ce-i vomă specifică mai jos, am aflat de bine cu 1-ma Augustă st. n. a deschide în edificiulă preparandială din Gherla ună cursă pentru căștigarea cunoștinței de lipsă a industriei de casă și a noteloră musicale.

Spre orientarea fraților colegi, promitem următoarele:

1) Din industriă se va preda cusutulă și impletitulă cu papură și trestia și anume: a) ală mai multor feluri de mobile de casă, precum: canapee, scaune etc., după ori care formă și de o calitate fină. b) Felurite obiecte de altă categoriă, precum: corfe din pipirig, coșnițe pentru stupi după sistemulă lui „Göndöcs“ și alte obiecte de felulă acesta, dintre cari unele fiindă espuse în anulă trecută la expozițiunea din Viena, preparandială de aci a dobândit premiulă de 10 galbini și diploma.

2) Impletitură de corfe mai simple din răchițele și paie, aurăritulă de cadre, cruci etc. precum și coloritulă de mobile și poleitură de bastone.

3) Din notele musicale se vor lua în fiă-care și mai multe ore de instrucțiune și se va forma ună coră vocală în quartetă sēu în terțetă, după liturgiă de note compusă de Șerbană și după cerințe se vor învăța și unele poesii ocazionale și naționale.

Rugămă deci pe st. colegi a îmbrățișa această întreprindere de mare însemnată și a participa la acestă cursă de instrucțiune gratuită în numără câtă se pôte de mare, căci acestea se pôtă învăța și însuși într'ună timpă foarte scurtă, care va dura numai 20 de dă și noi promitemă tare, că dintre participanți fiă-carele se va reîntoroe mulțumit în inima sa ducându cu sine convingerea, că cele învățate și audite le vor pôte aplica și întrebuința cu folos.

Aceia, cari se vor hotărî a lua parte la această cursă, sunt rugați ca celă multă până în 25 Iulie a. c. să ne trimită 3 fl. v. a. pentru căștigarea materialului de lipsă. Tot-odată declarăm, că ne vomă îngriji, ca quartitulă și viputulă să le capete st. colegi în locuri oneste și cu prețuri moderate.

Cu această ocaziune rugămă cu totă adinsulă și pe d-nii preoți și protopopi tractuali, să binevoescă a îndemna și sprijini pe frații învățători la participarea acestui cursă, ceea ce s'ar pôte face mai cu înlesnire, votându-li-se pentru suportarea șpeseiloră câte-o anumită sumă din caselle bisericesci.

Voescă și vei pôte, ajutați-vă și veți fi ajutați!

Gherla, 15 Iulie n. 1891.

Măximiliană Silași, Ioană Boeriu,
învățătoră profesoră de praxă
și industriă domestică.

A IX-a adunare generală

a reuniunii învățătorilor români din Maramureș.

A nouă adunare generală a Reuniunii învățătorilor români gr. cat. din Maramureș s'a ținut în Apșa de mijlocă la 28 Maiu c. sub presiulă d-lui vicară Titu Budu.

De față au fost d-nii funcționari ai Reuniunii: Dionisiu Vereș, vice-președinte; Petru Cupcea, notaru; Aurentiu Sabo, v.-notaru; Ioană Gibană, cassaru, și Demetriu Botiș, controlor. Ca oșpeți: preotulă locală V. Ciora, clericulă abs. Em. Hubană și mai mulți poporenți. Din cele 6 districte protopopesce (ală Visului, Iodului, Izei, Cășului și Sigetului, Mare) au luat parte la adunare 40 de învățători și au lipsit numai 7, fiindă o stațiune de învățătoră vacantă.

După ce se cântă „Impărate ce-

rescu", deschise ședința printr'o vorbire, în care arată lipsa de a se sistemisa lefitele învățătorilor, accentuându, că la acesta trebuie să conlucre și învățătorii. Se trecu apoi la alegerea funcționarilor pentru un nou periodu de 3 ani, alegându se funcționarii de mai susu, ér ca bibliotecaru fú alesu d-lu Ioanu Vancea, învățătoru în Sat-Slatina. Comitetulu Reuniunei s'a întregitu prin d-nii învățătorii Augustinu Sabo și Grigorie Dunca.

Ar fi fostu să urmeze acum ținerea unei prelegeri practice cu copiii dela școla din Apsa de mijlocu, dér cinstitulul învățătorilor de-acolo nu s'a prea imbulditu a-și arăta iscusința sa înaintea acestei frumoșe adunări, s'a rugatu de adunare, ca să-și pună pofta'n cui și să n'aștepte dela d-sa nici o prelegere practică, căci nu s'au adunatu, veți Dómne, destui copii la școlă. Se'nțelege, adunarea n'a avutu ce face, dér a hotărítu, că în viitoru negreșitu să se țină prelegeri practice cu ocaziunea fiă-cărei adunări generale.

Cassarulu I. Gibanu, despre care s'a constatat, că-și portă oficiulu în regulă și conștientosu, raportă, că Reuniunea avea la finea lui Iunie 312 fl. 38 cr. depuși la bancă. S'a hotărítu, ca taxele restante să se subtragă din lefitele învățătorilor restanțieri. Ca taxe dela membrii s'au incassatu la această adunare 40 de fl.

D-lu președinte Titu Budu promise, că îndată ce oficiulu va fi strămutatu în capitala comitatului, amésuratú dorinței consistoriului din Gherla, se va îngrijii de înființarea unei bibliotecii, oferindú însu-și spre acestú scopú mai multe cărți pedagogice, în sumă de vre-o 300 tomuri.

Premiulu de 5 fl. publicatu anul trecutú pentru cea mai bună lucrare a temei: „Destule suntú pentru învățătoru cunoscințele câștigate în preparandiă, ori dóră trebuie să-și cultive și mai departe aceste cunoscințe și pentru ce?" l'a dobânditu d-lu învățătoru *Dionisiu Vereșu*, ér altú premiu de 5 fl. pentru cea mai bună lucrare a temei; „Care ar fi modalitatea cea mai bună a conducerii poporului la prosperare materială", l'a dobânditu d-lu preotú învățătoru *Iosifú Fucecu*, ale cărorú operate au fostú judecate din partea comisiunii censorătoare ca cele mai bune.

Totú în anul trecutú s'au publicatu din partea Reuniunei 2 premii de câte 5 fl., anume unul pentru cea mai bună lucrare a temei: „Despre defectele creșterii casnice și despre modul de a-le îndrepta prin creșterea școlară". La acestú premiu s'au prezentatu 2 operate, cari însă neîntrunindú condițiunile prescrișe, premiulu nu s'a datú nimenui.

La alú 2-lea premiu de 5 fl. pentru acelu învățătoru, care va dovedi, că a avutu cea mai bună școlă de repetițiune și tot-odată cea mai cercetată, — nu s'a aflatú nici unú concurentú, deși în cea mai mare parte din vicariatulu Maramurșului școlile de repetițiune se țin regulatú. — Pentru améndouș premiile acestea s'a publicatu din nou concursú cu terminulu până la finea lui Martie 1892.

La premiulu de 5 fl., publicatu anul trecutú de d-lu vicaru Titu Budu pentru acelu învățătoru, care va dovedi, că a altuitú mai mulți pomí în grădinile poporenilor în primăvera anului 1891, — a concursú d-lu învățat. *Demetriu Girașimú*, arătându că a altuitú în grădinile poporenilor 2000 de altoani, ér în grădina școlară 1550 altoani. D-lu Auentiu Sabo învăț. în Satú-Șugatagu cu 449 altoani; d-lu Nicolau Ciurcianú, învăț. în Poieni cu 362 altoani. Deși premiulu l'a meritatu și acum d-lu învățat. *Girașimú*, după ce însă densusú a primitú premiulu și în anul trecutú, s'a hotărítu ca acum premiulu să se împartă între densusú și Auentiu Sabo. Ceialaltii d-ni învăț. din vicariatú au altuitú în anul acesta 3430 de altoani, și laolaltă cu ol-

toanii arătați de cei trei concurenți, în cele 48 comune din vicariatú s'au altuitú în an. 1891 5791 altoani, afară de cei 1550 altoani din grădina școlară din Berbesci.

Celelalte premii de 5 fl., publicate anul trecutú de d-lu vicaru pentru învățătorulu, care va dovedi, că a procuratu pentru școlari și pentru singuraticii poporeni mai multe cărțicele de cetitu, precum: călindare, țiare și cărți economice române, — l'a dobânditu d-lu *Mihailú Șerbanú*, învățat. în Sapintia.

După acestea adunarea generală rugă pe d-lu președinte, ca să facă pașii de lipsă pentru îmbunătățirea salarului învățătorilor din vicariatú așa, ca cu toții se aibă celú puținú 300 fl. la anu. D-lu vicaru T. Budu a promisú, că va face în privința acesta totú ce-i va sta în putință. D-sa oferi totodată alte 2 premii de câte 5 fl. acelorú învățătorii, cari vorú dovedi 1) cumcă în primăvera anului 1892 vorú altui mai mulți pomí în grădinile poporenilor. 2) Cumcă au procuratu pentru școlari, ori pentru poporeni mai multe cărți românești de cetitu.

În fine s'a hotărítu ca viitoru adunare generală a acestei Reuniuni să se țină în Șugatagu.

Cu acesta terminându-se agendele, d-lu președinte declară adunarea de închisă. X.

Esamene la sate.

Sălagiu, Iunie 1891.

Duminecă în 28 Iunie, s'a ținutu în Șimleul Silvaniei esamenul cu elevele dela școlă de fetețe a „Reuniunei femeilor române selăgiene."

Esamenul s'a început pe la 2 ore p. m. sub dirigița d-lui Andreiu Cosma, directorulu institutului de creditú „Silvania" și sub președinița d-nei Clara Maniu și Maria Cosma, fiindú de față unú numărú completú de membre de ale Reuniunei, precum d-nele: Maria Boșca Barboloviciu, Ludovica Orosú, Francisca Marcușu, Eleonora Năchita, Elena Lapoșteanu, Ciocanu, Vaida și d-na Maria Ioanovicu din Clușiu.

După cuvântulu de deschidere s'a început esamenul din religiune prin Rvds. D-nú *Alimpiu Barboloviciu*, vicariu din care tóte 18 copile au datú răspunsuri fórté bune.

După religiune, neobosita dómna învățătoare *Maria Lapoșteanu* măritată *Lazarú*, esamină din studiulu limbei române. Mai întâiu au cetitu copilele din clasa I și a II-a nisce bucăți alese din abecedariu, pe cari apoi le-au enaratú și analizatu după formă și cuprinsú; s'au pusú întrebări gramaticale despre propozițiuni și părțile lorú, despre părțile vorbirei, declinațiuni și comparațiuni și în fine descompunerea propozițiunilor în cuvinte, silabe și sunete.

Elevele din clasa a III-a, au cetitu din legendaru unele bucăți, ce mai întâiu au fostú enarate, apoi analizate gramaticalú, punându-se întrebări cu privire la tóte propozițiuni și la felulu lorú: compuse, amplificate și contrase în modú etimologicú și sinteticú.

Elevele din cl. a IV-a și a V-a asemenea au cetitu bucăți alese din legendaru, pe cari le-au analizatu gramaticalú în modú mai completú, după tóte formele și părțile propozițiunilor, după periode și membrele propozițiunilor.

Din studiulu acesta, care e celú mai principalú și mai însemnatú pentru noi, fetețele din tóte cinci clasele au datú răspunsuri clare și cu unú accentú românescú curatú și frumoșu, ceea ce dovedesce, că d-na învățătoare pune mare pondú pe acestú studiu. Resultatulú peste totú a fostú fórté bunú, chiar surprinștorú.

După esaminarea din limba română s'a cântatú imnulú „Unú răsunsetú", după care s'a trecutú la studiulu limbei maghiare, mai întâiu cetitulú, apoi traducerea în românește și analiza gramaticală prin întrebări. Răspunsurile din acestú

studiu încă au pututu satisfacé chiar și celorú mai esagerate așteptări. După esamenul din maghiară s'a cântatú „O fică de păstorú".

Urmă esamenul din aritmetică și anume mai întâi socotéla de rostú și apoi pe tablă, din tóte patru operatiunile fundamentale, precum și cu frângeri decimale cu unú resultatú fórté mulțamitorú; copilele sciau rezolva te mele fără șială și sigurú, încatú părea c'ai fi într'o școlă superióră. D-na învățătoare a sciutu preda și acestú studiu în modú practicú și în adevérú folositorú pentru viétă.

S'a esaminatu apoi din geografía: clasa I-a și II-a despre comitatú; clasa III-a Ungaria și clasa IV și V-a Europa și tóte țerile, apele, munții, mările și capitalele, precum și tóte însemnătățile. Resultatulú a fostú fórté mulțamitorú. S'a cântatú apoi: „Am o inimă română".

A urmatú esamenul din Istoria naturală: împărțirea ei; mamiferele și ordinea lorú; ordinea și clasa lorú; vermii, fluturii și rasele europene; Resultatulú a fostú de totú bunú. S'a cântatú în fine „Oștile stau față'n față."

Din economia s'a esaminatu copilele mai întâiu despre grădinăritú și legumăritú, apoi din economia domestică, despre curățirea odăilor mobilelor și vaselorú de fierú; despre aerisirea și aranjarea odăilor, etc. Răspunsurile au fostú fórté corecte. S'a cântatú „Bravi Ostași," apoi s'a esaminatu cu același succesú îmbucurătorú din Isoria patriei despre popórele cele mai vechi ale patriei; lupta lui Traianú cu Dacii; despre mulți regi ai Ungariei. S'a cântatú: „Latina ginte" și în fine urmă esamenul din fisică, din care s'a propusú bogatú materialú, așa că nici copii din a IV cl. gimnasială n'ar fi pututu întrece dóră, pe elevele nóstre din clasa IV-a și V-a.

Cununa esamenului au formatú declamațiunile cele frumoșe și alese, dintre cari voiú aminti doué, una „Deșteptarea României" declamată de tineră elevă Elena Hendea ficia orfană de morari, și „Cătră Benegați", declamată de eleva „Elena Popú, fică unui dascălu pensionatú. Declamarea și predarea acestora a pusú în admirațiune pe toți.

Deosebitá admirațiune a storsú din partea publicului frumoșele și multele lucruri de mână ale elevelorú, cu cari erau împodobite doué mese și si doi pãreți ai școlii. La vederea acestora dómnele maghiare, ce erau de față, se esprimarú, că școlă acesta nu are părechii în comitatú.

Esamenul s'a încheiatú pe la 6¹/₂ ore p. m. prin cuvântulu de închidere alú d-lui dirigentu Cosma, după care d-lu Georgiu Popú de Bășesci în cuvinte bine simțite mulțumi directorii acestei școlé, președintelorú și învățătoarei, cari în adevérú auși meritatu mulțumita nóstră a tuturor.

La esamenú a fostú de față din partea onorab. clerú d-nii protopopii: Teodorú Popú din Ortelecú și Ioanu Sêrbu din Siciu; d-nii preoți: Georgiu Podina, Alexandru Sima, Petru Vaida, Vasile Hoblea, Ioanu Cherebețú și Georgiu Modi, precum și d-nii teologi Vasiliu Popú și Victorú Popú. Apoi d-nii: Georgiu Popú de Bășesci, Dr. Ioanu Nichita, Dr. Ioanu Maniu, Florianú Cocianu, Florianú Marcușu, Ioanu Popú din Domnintú, Casiu Manu, Gustavianú Marcușu, Dr. George Popú, jur. abs., Iuliu Manu, Vasiliu Popú Papiliu jurist, Diamandi Iosifú, Ioanu Lazarú, d-nii notari Dănilú Deleu și Ioanu Martinú din comitatulu Clușului; D-nii învățătorii V. Olteanu Bungărdeanu, Ipate Teodorau, Mihai Bobis, Atanasiu Husti, I. Ciupe, Popú Gligorie și confratele Labo de peste Meseșu, precum și unú numărú însemnatú de doiani și dómne.

După esamenú, séră, a urmatú balulu în sala teatrului orășenesou, aranjatú în favorulú acestei școlii, care însú póte și din cauza căldurilor de vară —

n'a prea succesú, aducéndú unú venitú curatú abia de 4 fl. Petrecerea însă deși puținú cercetată, a fostú destulú de animată și românescă.

Bungărdenulú.

Din părțile Aiudului, Iunie 1891.

Esamenul cu elevii dela școlă conf. gr. c. din Meșcreacu, protopopiatulu Aiudului, un le funcționéză ca învățătoru d-lu Basiliu Timbușu, s'a ținutu în 17 Maiu, sub presiudu d-lui protopopú Aronú Boeriu, de față fiindú d-nii Teodorú Radu, preotulu localú, Al. Rosciu, preotú în Pețelca, G. Davidú, învățătorú în Pețelca, A. Popú, învăț. în Aiudú, precum și toți sâtenii, bărbați și femei, împreuna cu d-lu Alesadru Krenger, notarulú din locú.

Esamenul s'a începutú la óra 1; sala era frumoșu decorată; elevii cântarú mai întâi „Impérate cerosú", rostirú rugăciunea Dommului, după care mica elevă Maria Nicula în cuvinte frumoșe salutá comisiunea esaminătoare. Se începú apoi esaminarea din studii începéndú cu religiunea, din care copii au răspunsú minunatú. Mai alesú nimeritú a fostú dialogulu despre superștițiuni, predatú de doué eleve. Asemenea bine au răspunsú copiii din celelalte obiecte, precum din limba română, socoteli, istoria și geografia patriei, stória naturală, fisică, urmate fiesce-care de câte unú dialogú predatú de doué eleve séu elevi, și mai multe declamațiuni. La întrebări, școlarii sciau răspunde numai decâtú la înțelesú și fluentú, încatú numai din clasificări se putea cunoșce, care dintre ei e mai bunú și care e mai slabú.

După acestea au urmatú mai multe cântări bisericesti și naționali, cântate în corú cari încă au succesú fórté bine.

Terminându-se esaminarea, mica elevă Maria Badu, mulțumi comisiunii esaminătoare și celorú presentii pentru participarea lorú la esamenú.

Din tóte acestea se póte vedé, că d-lu învățătoru Basiliu Timbușu, pe lângă tóte neajunsurile, cu cari are a se lupta, avéndú familiá numărósă, a fostú la înălțimea chiamării sale dândú-și totá silința ca copii incredințați creșterii lui să devină odatá bărbați folositori națiunei și bisericeii.

A urmatú în fine premiarea elevilor spre care scopú d-lu notariu Al. Krenger, ca și altă-datá avú bunătate a da pentru cei mai buni 6 elevi câte unú banú de 25 cr; asemenea și ceilaltii d-ni, precumú și unii dintre poporeni colectarú o sumă de mai mulți florini cari se împărțiră între elevi.

După premiare d-lu protopopú în terminii cei mai călduroși esprimá mulțumitá bravului învățătorú precum și direcțiunei școlare. Ca încheiere d-lu Teodorú Radu, directorulu școlii, prin o vorbire bine chibzuitá arată părințilorú folosulu ce-lú aduce școlă și-i îndemná, ca în viitorú să fiă cu mai mare atragere cătră școlă și învățătorú. Ca de despărțire se cântă. „Multú e dulceși frumoșă" și cu acesta amú pãrăsitú școlă plinú de mulțumire sufletescă.

G. D.

Repausul de Duminecă.

Legea asupra repausului de Duminecă (art. de lege XIII din 1891) dispune în § 1, că în Duminecă, precum și în ziua de Sf. Stefanú (ca sêrbátore națională ungarescă), trebuie să odihnescă munca meseriașilorú și industriașilorú pe totú teritoriulu țerilorú corónei Sf. Stefanú. Munca trebuinciosă pentru curățirea și punerea în rândú a atelierilorú este permisă. Repausul se începe dela 6 ore dimineța și duréză 24 de ore.

Legea acesta, care întră în vigóre la 15 Iuliu st. n. a. c. dá voiá ministrului de comerțú și de finanțe se facé excepțiune în repausulu de Duminecă. Ministrulu a făcutú unele excepțiuni între cari cea mai însemnatá pentru provincie este, că vânđarea la tãrguri e nețerurită și atuncí când cade în zile de repausú. Ministrulu de comerțú publicá următoarea ordinațiune, în care suntú numérate excepțiunile, cari permitú să se lucreze și în Duminecă:

Pe baza imputernicirii din partea dietei, dispun să meseriele de mai jos, la care lucrările pot fi îndeplinite sub modalitățile indicate în Dumineci și în ziua Sf. Ștefan și adevă:

I. Pentru că întreruperea exploatarea e imposibilă:

1. La fabricațiunea de lut, porcelană, majolica și faianță, precum și la cuptorele de vară, ghips, ciment și la cărămidării: exclusiv numai pentru lucrările de ardere.

2. La industria de piele pentru lucrările de mestecare și de întorcerea peilor, însă cel mult până la 9 ore dimineața.

3. La industria de zahăr pentru lucrările împreunate cu fabricațiunea și rafinarea zahărului.

4. La industria de oțet, pentru lucrările de umplut și de fermentațiune.

5. La industria de înălbit pentru lucrări de clorare și de stocare, însă cel mult până la 10 ore dimineața.

6. La topitul cânepei.

7. La industria de scrobăla.

8. La rafinările de petrol pentru acele lucrări, care în urma naturii producțiunii nu suferă o întrerupere.

9. La industria de gaz exclusiv numai pentru lucrările ce se receră la producțiunea gazului pentru aprinderea și stingerea felinarelor de gaz.

10. La mori pentru lucrările de măcinat.

11. La grădinarită pentru lucrările grabnice ce sunt împreunate cu producțiunea.

12. La industria de hârtie, de carton și de celuloză, lucrările ce nu suferă o întrerupere.

13. La industria surrogatului de cafea și de svântatul cicoriei pentru lucrările, care sunt neapărat de lipsă tomna la lucrarea și svântarea rădăcinii.

14. La fabricarea brânzei și

15. La fabricarea salamului pentru lucrările ce nu suferă o întrerupere.

16. La industria de mătase
a) în timpul răscumpărării gogoșelor, primirea, transportul și omorirea lor;

b) lucrarea de prepararea seminței.

17. Fabricațiunea berei și a malțului și

18. Fabricațiunea de spirt, rafinării și producțiunea de drojii, precum și transportul drojii oră.

19. La vâpsitorii pentru lucrările neapărat trebuincioase interesului exploatarea continuă.

20. La fabricațiunea de prăjituri, lucrările împreunate cu svântarea lor, până la orele 12 la prânz.

21. La producțiunea de sticlă, întru câtă această se face cu cuptore regenerative, lucrările de încălzit, de topit și de suflat, care nu suferă întrerupere.

22. La fabricile de fer și de oțel tôte lucrările, care nu suferă întrerupere mai ales topirea oțelului, vâlțuirea, rafinarea, precum și cele din laboratorile, care sunt în legătură cu continuarea exploatarea; producțiunea de gaz, de vapor, arderea cărbunilor, de coaks, uscarea lemnelor, ferberea și turnarea, apoi lunile de transport și alte exploatarea secundare, precum și întocmirile lor.

23. La industria chimică, acele lucrări speciale ale exploatarea, care nu pot fi întrerupte d. e. lucrările cuptorelor de flacără și de topit, a camereilor de plumb și a retortelor.

24. Lucrările din laboratoarele ce produc putere electrică, respective curent electric.

25. La industria de email pentru vase de fer, lucrările de topit, ars și de glasură.

II. Pentru că publicul cere ținerea deschisă în continuă:

1. La bărbieri și friseuri în localuri deschise până la 12 ore la amădi; de aici înainte numai în locuințe, teatre ori în case private cu ocaziunea astorfelului de reprezentațiunii.

2. La stabilimente de băi.

3. La cofetari și turtari.

4. La măcelari și cărnățari atât pentru lucrare, cât și vindere până la 11 ore înainte de amădi.

5. La neguțarii de vânători vândarea până la 11 ore înainte de amădi.

6. La precupeți atunci, când mărfurile lor se vând în localuri de petrecere și de recreațiune, ori afară de oraș sau comună sub șetre sau la mese sau jos pe pământ.

7. La franzelari lucrul până la 12 ore din zi, er vândarea și mai departe.

8. Fabricațiunea și vândarea apei de sodă.

9. Hoteluri, birturi, debitanți de vin, bere și cafea și cafenele.

10. Vândarea de pome, lapte și pâne.

11. Vândarea de flori naturale.

12. La tipografia lucrarea acelor tipărituri, ce nu suferă aminare, ca tipărituri de stat și comunale, afișuri teatrale, repertore, anunțuri funebre, precum și lucrul necesar pentru expedarea lor și alu diarelor.

13. La industria de mașini lucrările de reparatură cele mai necesare și care nu se pot amăna, der numai până la 10 ore înainte de amădi.

14. La micii industriași reparaturile, care nu se pot amăna până la 10 ore a. m.; er o săptămână înainte și după terminul de mutată reparaturile și schimbările la locuințe, ce nu se pot amăna.

15. La neguțarii de coloniale, vin, ceai, delicatose și de făină, precum și la sfirnari până la 11 ore înainte de amădi.

16. La toți ceilalți neguțarii debitanți, precum și agenți și comisionari de servitori cel mult până la 10 ore înainte de amădi.

17. Lucrările de cancelariă la neguțarii, industriași și fabricanți până la 10 ore înainte de amădi.

18. Dacă vre-unu localu este îndreptățit a vinde articoli de monopolu erarialu și pe lângă aceia se ocupă și cu cumpărarea sau vinderea altor articoli, ori în acelu localu pörtă și vre-o altă industria, atunci acelu localu stă pentru afacerea din urmă sub articolulu de lege XIII. 1891 precum și sub dispozițiunea actuală.

19. Pregătirea alimentelor, precum și transportul lor pöte începe deja la 1 oră noptea zilei de repaus.

20. Vândarea la turguri de țără, care cadu în zile de repausu legalu, nu este prin dispozițiunea acăsta oprită, și în astfel de zile este vândarea tuturor articoloru în acea comună liberă. La turguri de săptămână însă vândarea este liberă în zile ce cadu în zile de repausu legalu numai până la 10 ore. De sine se înțelege, că prin acăsta legile existente în privința unor turguri de țără nu se alterază și mai cu semă § 191 alu articolulu de lege LIII: 1868 este de a se observa.

III. Pentru că comunicațiunea publică, interesele militare și alte interese publice reclamă neapărată o exploatare continuă:

1. Exploatarea de cai ferate și de navigațiune cum și lucrarea industrială proprie ocupațiunii la postă, telegraf și telefon.

2. Lucrări industriale de clădit, de înarmat și de aprovizionat din punctulu de vedere militar.

3. Lucrări de apărare contra inundaării și altor întâmplări elementare, cum și lucrările neapărat de lipsă reclamate de preîntimpinarea sau vinderea urmărilor acestor întâmplări elementare.

4. Lucrările industriale, care în interesul comunicațiunii publice sau a siguranței publice nu suferă o aminare.

5. Lucrări de decorație cu ocaziunea festivităților.

Meseria de omnibusuri și de trăsuri pe plată.

7. Meseria de comisionari și hamali.

8. Intreprinderile de pompă funebre.

IV. Conform punctulu b) § 3 din legea citată în ziua amintită pot să îndeplinescă lucrări industriale acei meseriași micii independenți, care lucrează în locuințele lor singuri și adevă fără calfe și ucenici, cum și fără intervenirea altor lucrători ajutători.

V. Esecțiunea încuviințată în acăsta dispozițiune pentru lucrări singurate, respect. operațiuni, se referă exclusiv la lucrătorii și personalele ajutătoare, care sunt airea ocupate la lucrările, respective la operațiunile amintite.

VI. La acei meseriași, la care, conform celor de mai sus, se pöte face lucrarea și în Dumineci, respectivulu meseriași este îndatorat să îngrijescă, ca lucrătorii ocupați cu aceste lucrări să se schimbe unul pe altul astfel, încâtu acești lucrători, cel puțin odată pe lună sau la câte 2 săptămâni să se bucură de repausu în timp de o Duminecă întregă sau jumătate.

VII. Acăsta ordinațiune intră în vigoare de-odată cu artic. de lege XIII: 1891 la 15 Iulie 1891.

Budapesta, 1 Iulie 1891.

Baross m. p.

Mulțamită Publică. Subscrisul, în numele școlarilor dela școala română gr. or. din Oradea mare, imi permit și pe acăsta cale a li exprima mulțamita-mi cordială Domnilor: Nicolau Zigre

adv. secretariu consist, Nicolau Diamandi clericu absolutu, și Dimitrie Balogh, comerciantu, — care la esamenul publicu, ce s'a ținutu în 26 Iunie a. c. conduși de simțul nobilu, pătrunși de răspunsurile corecte ale școlarilor, de progresul și înaintarea aceloră în științele propuse, — au binevoit și de astă-dată a premia vr'o 30 școlari, parte cu bani de argiatu, parte cu cărți folositoare. — Pentru care faptă nobilu și tot-odată îndemnătoare spre învățatură, rog pe bunul Dumnezeu ca susu amintiților Domni marimonioși și interesați de binele, înaintarea și fericirea națiunii lor, să li lungescă firul vieții, să li înmulțescă averea; apoi spre binele și fericirea națiunii noastre române, să i trăescă încă mulți ani fericiti!

Oradea mare, 28 Iunie 1891.

Elia Bochișu,
invet.

Telegramele „Gaz. Trans.“

(Serviciul biurolului de coresp. din Pesta.)

Budapesta, 10 Iulie. În camera deputaților desvoltă ministrulu-șpreșinte, între ovațiunile furtunoase ale partidei sale și între desaprobarile stângei extreme, vederile sale privitoare la proiectulu de administrațiune, declarându, că va aduce câtu mai curându proiectulu de lege asupra *jurisdicțiunii curiei în afaceri electorale*. Scirile privitoare la o fusiune cu opoziția moderată le desminți.

Corfu, 10 Iulie. Iritarea între Greci a ajunsu la culme. Există temerea despre izbucnirea unor noue agitațiuni în contra Jidivilor.

Viena, 10 Iulie. Poliția arestată pe lucrătorulu, care se dice, că a durmitu peste nopte în locuința soților uciși Emeder, precum și pe fiulu adoptiv alu acestora, ca fiindu forțe bănuiti de ucigași ai lor.

CARACTERULU.

Insușirile caracterului I. Curagiulu.

Pe marele chemicu, Lavoisier, ca și pe renumitul astronomu Bailly n'a pututu să-i scape renumele lor de „egalitatea“ și „frățietatea“ compatrioților lor; amândoi și-au sfârșitu viața sub guilotină ca Chenier și alți mulți escelenți bărbați ai Franciei.

Și ce pericole nu au îndurat călătorii care au mersu să descopere țări și mări! Columbus, descoperitorulu Americii, precum am arătat, numai ca prin urechile acului a scăpatu de morțe. Cunoscută este și peirea lui Franklinu cu toți marinarii în călătoria sa la polu. Și mai multe jertfe a pretinsu însă explorarea Africii. Mungo Park, s'a înecat în rfulu, pe care l'a descoperit; Clopper-tonsu a murit de friguri la țărmurile mării ce a descoperit ș. a.

Bărbați harnici, au scrisu adeșori, pe când erau siliți a petrece în singurătate opere însemnate, căci singurătatea promovă cu deosebire nisuinta după perfecționare spirituală. Seneca dice, ce e dreptu, în scrisoarea a 25-a, că singurătatea ne îndemnă la tôte relele; der elu avea în vedere cu deosebire tinerimea.

Și ceea ce se pöte dice despre tinerime, se pöte dice și despre micile spirite, care asemenea și-au dat puțină creștere. Pentru aceste singurătatea este numai chinătoare, deorece nu află nimic în sine, ce ar putu să le înlocuiescă societatea altora.

Helps dice frumosu: Apele, care mână roțile de moră ale lunei, isvorăscu în ascunsu și în

* După Smiles-Rudow. A se vedé Nr. 134 alu „Gaz. Trans.“ din 1891.

singurătate. — Singurătatea formăză spirite adenci și tari, ea promovă adevărulu și curățenia sântului, din care cauză cu dreptu cuvântu au numit'o mama sufletulu celui mare. Profeti testamentul vechiu, Ioan Botezătorulu, Isusu, Mohamedu, toți au fostu predicatori din deșertu.

Se știe că Boethius a scrisu cartea sa „Mângăierea înțelepciunii“ și Grotir, cartea sa „Explicarea lui Matheiu“, în închisore. Buchanau a scrisu frumoșele sale „parafrase asupra psalmilor“ în chilia unei mănăstiri portugese, în care l'au fostu închis. Campanella călugărulu și patriotulu italianu, a fostu închis 27 de ani într'o închisore ascunsă în Neapole, unde n'a străbătat niciodată rațele sôrelui. Elu căută der lumină mai înaltă și scrisu acolo opera sa „statulu sôrelui“, care a eșit în multe edițiuni, și a fostu tradusă în cele mai multe limbi europene. Raleigh a fostu treișpredece ani în temniță în Tower și scrisu acolo cele cinci tomuri ale istoriei sale universale. Luther a scrisu în închisore din „Wartburg“ afară de traducerea bibliei, multe broșuri și polemice care au făcutu p'atunci mare senzația în Germania.

Numai împrejurării, că Iohn Bunyan a fostu închis, este a se mulțami probabilu „peregrinagiulu“ a căruia autoru fiindu avisat la sine însuși a scrisu acăsta și alte opere în adencă cugetare. După ce a fostu pus în libertate n'a mai scrisu nimic. Elu a fostu cu puține întreruperi 12 ani închis.

Pe timpurile lui Bunyan sub Carolu II partidele în luptele lor includeau cu predilecțiune pe adversarii lor, încâtu li-se da ocaziune și aveau putere. Der încă sub Carolu I, ca și pe timpul când nu era rege, erau mulți omeni însemnați în Anglia închis, fără de ași întrerupe activitatea spirituală obicinuită. Sub Carolu I a scrisu Iohn Eliotu frumosulu său tractat: „Autocrația omului“ în închisore grea dela Tower, G. Wither a scrisu în Marshalsea renumita sa „satură cătră rege“.

Și interregnul lui Cromwell a avut arestanții săi renumiți. Sir William Davenant a stat multă vreme închis în Cowes Castle din cauza fidelității sale cătră rege și în închisore a compus partea de căpeteniă a poemei sale „Gondibert“. Se dice, că viața acestuia fu scăpată mai ales prin intervenirea lui Milton. În schimb elu a scăpat viața lui Milton, când „Carolu érași s'a bucurat de alu său.“

În Francia autocrații mai alesu Richelieu, se întreceau a face să amuțescă cei mai învățați bărbați, decât deveniau incomodi. Una din jertfele cele mai regretabile ale lor a fostu A. Chenier, care scrisu poesii și în închisore și scurtu timp înainte de executarea sa la morțe a scrisu ultimele sale versuri atât de mișcătoare.

Între Italiani este Silvio Pellico cu deosebire cunoscutu, ca unul care a stat multă vreme închis. Elu a petrecut 10 ani în închisori austriace, optu în Spielberg. Aici scrisu elu „amintirile lui frumoșe „Le mie prigioni“, neavându altu ajutoru decât talentulu său de contemplant. Din vizitele scurte ale ficei pârcalebului și din întâmplările dîlnice ale vieții sale monotone și-a creat elu însuși o lume de idei.

Germania și aici ca în tôte a

imitatū pe Francia. Schubert scris admirabila sa odă către Fridericū II pe Hohenasperg. Kinkel în închisoarea dela Spandau trebuia să tórca bumbacū, dér scria și versuri ș. a. In urma hotăririlor dela Karlsbad era regulă a închide pe cei mai deștepți și învățați; dér cei mai mulți nu se descuragiau.

Bărbați, cari ca și cei amintiți, cadū jertfă sentinței legei (sėu volniciei), celū puțin pentru un timp 6re-care în adevėrū totuși nu suntū învinsī. Ba mulți, cari păreau, că au suferitū deplinū naufragiu, au esercitatū totuși influință mai durabilă asupra omenirei, ca alții, a cărorū carieră a fostū unū șirū neîntreruptū de succese. Nici chiar mórtea martirului nu este o pierdere, ci unū câștigū pentru adevėrū, decă acesta prin jertfa lui capėtă nouă strălucire. Bărbatul care își jerttesce viața pentru patriă își asigură prin acēsta mai bine îngrijirea sa, și aceia cari își sacrifică viața în entuziasmulū unui mare momentū, deschidū prin acēsta ca și Arnold, de Winkelried, altora drumulū, pe care înaintēză la învingere.

O cauză dreptă pōte sė fi învinsă pe unū timp 6re-care; decă însă învinge, atunci la acēsta învingere au contribuitū adese-orī mai multū încercările de mai înainte nesuccese, dér cu perseveranță cuvenită întreprinse, decătū cele ce au fostū încoronate cu succesū, precum o arată acēsta mai alesū istoria creștinismului.

Esemplulū unei morți mari pōte sė însuflețescă pe alții totū așa de bine la perseveranță, ca exemplulū unei vieți mari. O faptă mare nu pierē dimpreună cu viața urzitorului ei, ci creșce și aduce fructe în inimile celorlū ce ră mână după elū, cari venerēză memoria lui. De mulți mari bărbați se pōte dice, că au începutū să trăiescā numai dela mórtea lorū.

Numele acelora cari au suferitū cu statornicie pentru cauza adevėrului și a dreptății trebuie să le stimāmū și să le cinstimū înaintea tuturorū celorlalte. Cădere lorū în luptă a fostū victoria adevėrului, care face pe 6meni liberi și care triumfēză asupra temniței și a șafodului.

Cu dreptū cuvētū dice dér poetulū: „celū ce stăruiesce cu statornicie până la sfērșitū, va fi încoronatū!“ (Va urma.)

POVEȚE.

Lumină fără chibrită. Sė se ia o sticlūță albă cu gătulū lungū și sė se pună în ea o bucată de fosforū de mărimea unui bonū de mazere, apoi se t6rnă în sticlă uleiū de măsline ferbinte, până cam a treia parte din sticlă, și apoi sė se astupe sticla bine cu unū dopū. Decă avemū lipsă de lumină atunci destupāmū sticla, pentru ca sė între puțin aerū înlăuntru și apoi 6rași o astupāmū. Spațiulū golū din sticlă ne va răspândi o lumină viuă. Decă lumina se micșorează, lăsāmū 6rași sė între aerū înlăuntru, și lumina 6rași se va mări. Când e frigū e bine ca sė ținemū sticla în mână pentru ca sė se încăldecă. O sticlă e de ajunsū pentru o 6rnă întregă, și se pōte ținea în buzunarū.

Leacă în contra influenței. După cum se vede, influența a începutū să devinā o bolă statornică. De când s'a ivitū, s'a observatū, că ea a pētrunsū orī și unde, orī

în ce casă, numai în fabricile de tutunū nu. Atātū funcționarii, cātū și muncitorii de pe la fabricile de tutunū au fostū până acumū scutiți de influență. Acēsta o sustine unū medicū elvețianū care fiindū cu mare luare aminte asupra acestui lucru, a ajunsū la concluziunea, că tutunulū sėu tăbaculū ar fi unū bunū leacă în contra influenței. Bine înțelesū aici e vorba despre tutunū, 6r nu despre fumatū; adecă mirosulū sėu puterea tutunului pōte că ar fi de folosū în contra influenței, 6r nu fumulū de tutunū, căci amū vėdūtū, că fumătorii n'au fostū nici de cum cruțați de influență.

MULTE ȘI DE TOATE.

Originea purecilorū.

Sa dīsū multe asupra originei purecilorū; la acestea se mai adauge o anecdotă hazliă de totū, în privința acēsta.

Pe timpulū potopului celui mare, când Noe plutea cu corabia pe deasupra valurilorū apei; netrebniculū de devolvitū voi ca sė pērdă și pe Noe cu cele ce se aflau în corabiă. Se gândi puțin și născoci numai decătū unū felū de instrumentū de fierū, numitū ađi sfredelū cu care putea sė găurēscă pāreții corabiei; pōte că de atunci e și originea sfredelului.

Astfelū noigașulū se apucă de lucru. Bietulū Noe și cu cele ce se aflau în corabiă erau în primejdia d'a se îneca. Se apucară și ei sė sc6ță apă din corabie, dér nu puteau prididi pe dracu, căci elū lucra multū mai iute găurindū pāreții vasului așa, că apa nāvălea din ce în ce și mai multă.

În fața acestui pericolū se credeau perduți.

Dumneđeu însă, care nu voeșce mórtea pēcătoșului, căci perdea de totū fap-tura mǎinilorū sale, dete înțelepciune năpārcei (șerpe) și pōte, că de atunci au șerprii înțelepciune, căci sf. Scripturā ne poruncesce sė fimū înțelepți ca șerprii; 6r năpārca se înfățișă înaintea lui Noe și dīse:

— Ce-mi dai mie ca sė astupū eu găurile ce le face dracu și prin care intră apă în corabiă?

— Ce ceri, o întrebă Noe în desnădăjduire?

— După ce va înceta potopulū, sēmī dai câte unū omū pe fiăcare đi, ca sė mănāncū cu sēmēnțeniile mele.

Noe strimtoratū de primejdia și făgădui cererea și așa năpārca se apucă să astupe găurile, adică: îndată ce draculū găurea cu sfredelulū năpārca rupea câte o bucățică din c6da ei acolo de astupa pe unde intra apa. Cāt-va timp deavolulū vėdēndū că nu-i a reușitū planulū fugi, lāsāndū corabia și pe cei dintrenea în pace.

După ce trecu potopulū, Noe aduse jertfa de mulțumire lui Dumneđeu, că l'a sc6patū de înecū; în acēstă veselie năpārca își luă îndrāsnelă și veni sė-i cēră lui Noe cea ce i făgăduise adecă: câte unū omū pe fiăcare đi de mănecare. Elū se supără grozavū, fiindcă se gândea, că în câte-va đile va isprăvi lumea dāndu-o la năpārca, deorece era puțină. Ast-felū pe cea dintāiu, care îndrāsni sė vorbescă o aruncă în focū în urma jertfelorū. Dumneđeu atunci nu-i plăcū fumulū ce eșia din arderea năpārcei și porni unū vintū, care imprāschiă totă cenușa dela acēstă jertfă peste totă suprafața pământului. Din acēstă cenușă eșiră purecii, cari socotindu-i pe toți din lume, precum și sangele ce ilū sugū dela toți 6menii, de negreșitū că mănāncă unū omū pe fiă care đi, ca împlinire a făgăduinței lui Noe.

„Romānulū“ Ionū Demetrescu. de lângă Dēmbovița.

Unū calū bētrānū.

Intr'unū satū din Normandia a pā-răsitū lumea acēsta unū calū bētrānū, despre care se șcie cu siguranță, că a trăitū 63 de ani. In ultimii doi ani ai vieții, bētrānulū calū a trăitū numai din grația stăpānului sėu, care ilū iubia din cauză că în tinerețe cu elū umblase la pește la nevastă sa. Dealtmintealea calulū acesta a fostū folositū în viața numai la hamū și nici-odată n'a fostū pus la poveri mari și nici la călăritū. Elū a ajunsū cea mai înaintată etate între semenii sėi, căci mai multū de 40 de ani rarū se întēplă sė trāsescă unū calū; de obicei caii trāsescū numai 25—30 de ani. — Fiindū vorba despre cai, mai amintimū la acēstū locū, că în statulū Massachusetts (Africa), s'au luatū mēsurī prin cari se opresce aspru de-a se tăia cođile cailorū, deorece tāindu-se cođile bieții cai nu se potū apăra de musce. Pedēpsa este de 100 de dolari. Reuniunea pentru apārarea animalelorū dă premii acelora, cari descoperū pe cei ce taie cođile dela cai.

O școlăriță de 60 de ani.

Pe băncile unei școli elementare de fete din Kansas șede o bētrānă de 60 de ani și învață cu multă sīrguință scrierea și citirea. Ea vine în fiă-care đi după prānđū la școlă cu placa și cu abecedarulū subsuoră și se aședă în rēndū cu celelalte școlărițe, între cari se află și nepōtele ei în virstă de șese și optū ani. Ea dīce, că ar veni și dimineța, dér trebuie sė-și gătēscă de mănecare și sė-și ție menagiulū. Bētrāna a făcutū progrese repeđi în citire; cu scrierea însă merge mai greu, deore-ce mână-i tremură. Ea declară că va înveta la școlă atātū timpū, până ce va putē ceti în điarū și sė scrie singurā o scrisore.

Sciri comerciale.

B. Pesta, 4 Iulie. Mișcarea în produse a fostū mică și în sēptēmāna trecutā. Cumpārări neînsemnate s'au făcutū numai pentru consumū. Negoțulū de manufacturi încă a fostū slabū. Numērarulū rarū, interesele 4%.

Cereale. Rapōrtele din afară, de pretutindenea, arātau prețuri deprimare. După ce însă s'a împārțășit din Rusia, că acolo sēcara va avē rēc6ltă slabă, deodată a intratū o schimbare generală. În New York, sc6șuse grāulū cu 2 cenți, dér nu numai i-a redobāndit pe acēstia, din contră a încheiatū încă cu 1 centū mai susū. De asemenea s'au urcatū prețurile și pe celelalte piețe.

În B. Pesta grāulū sc6șuse cu 20 cr. Mai tārđiu s'a mai rēc6lesū în-cățva. Mișcarea 80,000 m. metr. Sēcara, ovēsulū și porumbulū, t6te au suferitū puținū.

Victuale. Căldura cea mare a produsū o stagnare în negoțulū de ouē. S'au vėndutū 48 1/2—49 1/2 la 1 fl., lada cu 29, 29,50 fl. — Gaițe. Ofertele au întrecutū cererile, de aceea prețurile au datū îndērētū. S'au plătītū: gāșce grase cu 4, 4,50 fl., gāinū 80 cr.—1,20 fl., curci 3, 4,50 fl., pui 60,75 cr., pui de gāșcă 1,80, 2,50 fl., de rațe 80 cr., 1,20, t6te ou pārechea.

Păstăioșe. În fața recoltei, care promite a fi favorabilă, consumulū se mār-ginesce numai la trebuințele indispensabile. Pei uscate. În sēptēmāna trecutā s'au prezentatū mulți cumpāratori, cari au și făcutū cumpārări însemnate. Notēză: boi grei 75—80 fl., de mijlocū 68—72 fl., Kneip, fruntea, 112—115 fl. suta de chilogr.

Pei. De oiă n'au fostū nici unū negoțū, de mielū s'au vėndutū 20,000 cu 70—80 pr., 102 bucăți.

Peile lucrate s'au menținutū în prețū.

Tērgulū de rimatori din Steinbruch. La 5 Iulie n. starea rimatorilorū a fostū de 140.230 capete, la 6 Iulie au intratū 1027 capete și au eșitū 1714 rēmānēndū la 6 Iulie unū numărū de 139543 capete. — Se notēză: maria un-gurēscă veche, grea dela 42 până la 43 cr. maria un-gurēscă tineră grea dela 44 1/2 cr. până la 45 cr., de mijlocū dela 46 cr. până la 47 cr. — usorā dela 47 cr. până la 48 cr. — Maria țērānescă grea dela 42 până la 43 cr. — de mijlocū dela 45 cr. până la 46 cr. usorā dela 47 cr. până la 47 1/2 cr. — Maria de Romānia de Bākony grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însă transito usorā dela — cr. până la — cr. transito dto țep6să grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr.,

Marfa sērbescă grea dela 45 1/2—46 cr. transito, mijlociă grea dela 46 1/2—46 cr. transito. usorā dela 46 1/2—47 cr. Porci îngrășați de unū anū dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruzū dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară cu 4 1/2.

Calendarul sēptēmānei. Table with columns: Iuliu 1891, Cuptoriu, S6rele, Călend. Gregorian, Călend. Iulianū. Rows: Duminică, Luni, Marți, Miercuri, Joi, Vineri, Sămb.

Bursa de mārțurī din Budapesta dela 7 Iuliu n. 1891

Table of market prices for various goods like wheat, oil, and other commodities. Columns include Sēminte, Prețul per 100 chilogr., and various quality grades.

Table of market prices for various oils and products. Columns include Produse div., Soiulū, Cursulū, and specific product names like sunflower oil, etc.

Bursa din Bucuresci din 7 Iulie

Table of market prices in Bucharest. Columns include Valori, % and SE CAMP, listing various financial instruments and their values.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil interimar: Gregoriu Maiord.

Zurückgesetzte Seidenstoffe mit 25%—33¹/₃% und 50% Rabatt auf die Original-Preise verf. meter- und robenweise porto- und zollfrei das Fabrik-Dépôt **G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.) **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Turnătoră de feră și fabrică de mașini a lui **SCHLICK**

SOCIETATE PE ACȚII IN BUDAPESTA. FABRICA ȘI BIROUL CENTRALŪ: VI., Kűlső vác-út 1696/99, BIROULŪ IN ORAȘŪ ȘI DEPOSITULŪ VI., Podmaniczky-uteza 14,

Recomandă eselențu construatele **Garnituri de treieratū cu aburū și cu vĕrtejū (Göpel)**, precum și cu mai multe din cele mai mari premii distinsele **Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 și 3 brazde,**

Pluguri Rayol patent, Pluguri-Rayol, Pluguri originale ale lui **Schlick** și pluguri **Vidats** pentru o brazdă, unelte pentru lucrarea pământului, grape și spărgători de bulgări.

584,24--16

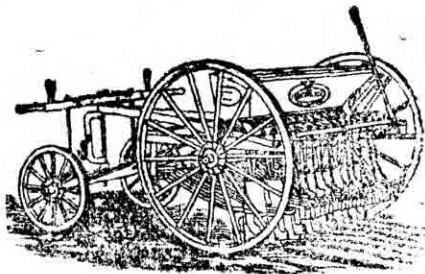
Mașini de semănatū în rânduri „HALADAS”, patentate ale lui Schlick.

Mai departe s'afă în depositū mori pentru curățitul cerealelor (sistemū Baker și Vidats), mașini pentru prepararea nutreului, batōze de porumbū (cucuruzū), mori pentru uruitū, mori de urială cu putere de aburū „Hungaria” patent. lui Jokáy, mori de măcinatū și instalațiuni pentru mori de ulei.

Mașini originale americane de seceratū și legatū snopii, mașini de cositū erva, căi ferate pentru câmpū etc.

Prețurile cele mai efitne. — Condițiuni favorabile pentru plată.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

Serviciulū de Studii și construcțiuni: căi ferate, șosele și poduri alū Ministerului Lucrărilor Publice din România, face cunoscutū că are necesitate de Ingineri eșiți cu diplome sĕu certificate din unile din Școlele Technice: Viena, Berlin, Paris, Bruxelles, Gand, Zurich etc. și sĕ fiă de naționalitate Romāni sĕu celū puțin sĕ cunōscă limba Romānă.

Amatorii d'a fi angajați pe unu, doi sĕu mai mulți anī, suntū rugați a trimite Serviciului în București Strada Minerva Nr. 16 propunerile cu o copie legală după diploma sĕu certificate, cu indicațiunea naționalității, etatea, timpulū servitū și anume la ce lucrări.

Viena 1873. Medalia pentru merită. Budapesta 1885. Dipl. de onōre. Esseg 1889. Dipl. de onōre. N.-Palanka 1887. Med. de anrū. Dipl. de onōre Londra 1878.

Iosifū Csik

c. și r. escl. priv.

Prima fabrică de Syrmier Portland-Cement și varū-hydraulic in **BEOSIN**.

Biroulū-Centralū și depositulū: **Budapesta, V., Rudolfsquai 8**, recomandă onor. d-ni ȃidarī și arhitecți, întreprinderilor de construcțiuni, proprietarilor, comitetelor rurale și bisericesci, precum și onor. publicū doritorū de-a clădi, propriile sale fabricate în

Portland-Cement și varū hydraulicū,

carī se liferēză totdeuna în calitate eselențā. — Prețuri curente și informațiuni se trimitū la cerere punctualū.

581,88--29

Parisū 1876 med. de bronz. Keeskemét 1872 med. de argint. Neusatz 1875 med. de aurū. Szeged 1878 med. p. merită. Triestā 1883 med. de aurū

Nr. 8679—1891

622,1

Nr. 8505—1891

621,2—1

PUBLICAȚIUNE

referitoare la conscrierea dărei de cāni.

Toți posesorii de cāni de pe teritoriulū orășenescū se provōcā conformū §-lui 2 alū statutului pentru ȃinerea de cāni, de a lua, spre scopul conscrierii cānilorū, dela oficiulū orășenescū de dare în primire, până în 13 Iulie a. c. foile de insinuare, reascernāndu-le provēdute cu datele receivere, totū aceluiași oficiolātū celū multū până în 20 Iulie a. c. Foile de insinuare pentru acei posesori de cāni, cari nu sciu scie, se provēdū cu datele receivere, pe temeulū arētarei verbale de cātrā același oficiolātū.

Acei cari ajungū în decursulū anului în posesiunea unui cāne se deobligā, ca luāndū în primire o fōiā de insinuare dela amintitulū oficiu și provēdēndu-o cu datele receivere, sĕ și insinueze cānele în decursū de 3 ȃile.

Intrelāsarea insinuārei cānelui se considerā de contravențiune a statutului pentru cāni, pedepsindu-se cu o pedēpsā dela 50 cr. până la 50 fl. sĕu cu arestū corēspundētori.

Totdeodatā se reintregesce publicațiunea din 24 Iunie a. c. Nr. 8167, aducēndu-se la cunoscinti publicā, cumcā în loculū passului din § 6: „prin urmare toți cāni umblători liberi și fără mārcei se vorū prinde și ucide de cātrā cālāu”, este a se induce: „In orașe și comune mai mari se ȃine la provocarea cāpitanului orășenescū (autorității comunale) de cātrā cālāu în strade și pe locuri publice razzi, cu care ocaziune suntū de a se prinde toți cāni, cari nu suntū provēdūți cu mārcei, în orașe, toți cāni, cari nu suntū provēdūți cu botnițele prescrie, și în comune toți cāni, cari nu suntū legați. După pedēpsa dictatā respectivului posesorū de cāni conformū §§ 18—20 alū acestui statutū și după o supraveghiere de 8 ȃile a cānelui se inapoiēzā cānele, ce are de a se alimenta în decursulū acestui timpū pe spesele posesorului de cāni, la cererea acestuia îndrētū, pe cānd acei cāni ai cārorū stāpāni nu se insinuezā, se ucidū necondiționatū.”

Brașovū, 4 Iulie 1891.

Magistratulū orășenescū.

Nr. 8412—1891.

619,3—2

ZIZINUL

Locū de scaldā și curā lângā Brașovū, recunoscutū prin isvōrele minerale de ferū și iodū, provēdūtū atātū cu băi calde de putinā, cātū și cu scaldā de apă mineralā (Lobogo) și de apă curgētōre de riu, — cureazā bōlele de glandule, scrofulosa, anemia și slābiciunea.

Loculū acesta de scaldā provēdūtū cu unū hotelū arangiatū în modū confortabilū, și cu locuințe solide, stā în legăturā zilnicā cu Brașovulū și oferā oșpeților prin parcurile frumōse și estinse și prin musica, carea concertēzā în decursulū curei de douē ori pe ȃi, distra-gere și plăcere.

Administrațiunea scaldei.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașovū.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașovū la Pesta

Trenulū mixtū: 4 ore 20 minute diminēta.
Trenulū acceleratū (peste Clușiu): 2 ore 48 minute după amēdi.
Trenulū de persōne: 7 ore 23 minute sĕra.
Trenulū acceleratū (peste Aradū): 10 ore 24 minute sĕra.

2. Dela Brașovū la Bucuresci:

Trenulū acceleratū: 5 ore 15 minute diminēta.
Trenulū mixtū: 12 ore 20 minute după amēdi.
Trenulū acceleratū: 2 ore 19 minute după amēdi.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașovū:

Trenulū acceleratū (peste Aradū): 5 ore 8 minute diminēta.
Trenulū de persōne: 8 ore diminēta.
Trenulū acceleratū (peste Clușiu): 2 ore 9 minute după amēdi.
Trenulū mixtū: 10 ore 5 minute sĕra.

2. Dela Bucureci la Brașovū:

Trenulū acceleratū: 2 ore 18 minute după amēdi.
Trenulū mixtū: 6 ore 58 minute sĕra.
Trenulū acceleratū: 10 ore 17 minute sĕra.

Avisū d-lorū abonați!

Rugām pe d-nii abonați ca la reinoirea prenumerațiunei sĕ binevoiascā a scie pe cuponulū mandatului postalū și numerii de pe fāșia sub care au primitū ȃiarulū nostru până acuma.

Domnii, ce se abonēzā din nou, sĕ binevoiascā a scie adresa lāmuritū și sĕ arate și posta ultimā.

Administraț. „Gaz. Trans.”